

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ І ТЕХНОЛОГІЙ
Київський інститут водного транспорту
імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного

Факультет судноводіння

«СХВАЛЕНО»

На засіданні приймальної комісії
Державного університету
інфраструктури та технологій
Протокол №1 від 1 лютого 2021 р.

В.о. ректора

Н.С.Брайковська

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Київського
інституту водного транспорту імені
гетьмана Петра Конашевича-
Сагайдачного

Протокол № 6 від 27.01.2021р.

Голова вченої ради Інституту

О.М.Тимошук

ПРОГРАМА

**вступного фахового випробування на навчання для здобуття рівня вищої
освіти – другого (магістерського)
зі спеціальності 053 «Психологія»
на базі ОС «Бакалавр»**

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	4-5
3. ЗМІСТ ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ.....	5-11
4. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	12
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	13-16

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Побудова національної системи освіти України передбачає новий підхід до професійної підготовки майбутніх фахівців, основним критерієм якої виступає рівень компетентності випускників, раціональне поєднання їх теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці.

Головним завданням вступного фахового випробування для вступників спеціальності «Психологія» освітнього ступеня «магістр» є перевірка відповідності рівня підготовки майбутніх фахівців Галузевому стандарту вищої освіти за спеціальністю «Психологія». Державна атестація є свідченням готовності особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» здобула базову вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання завдань професійної діяльності.

Програма фахового випробування покликана перевірити рівень фахової компетентності майбутнього практичного психолога, що відповідає його освітньо-кваліфікаційній характеристиці. Вона сприяє виявленню рівня фундаментальної та спеціальної підготовки майбутнього фахівця ОКР «бакалавр», «спеціаліст».

Сучасна підготовка фахівців з психології як галузі теоретичних досліджень та розробки і впровадження практичних психотехнологій і психотехнік у роботі в системі «людина – людина» ґрунтується на інтеграції навчальних планів та програм, які спрямовані на забезпечення високої ефективності. Досить актуальним виступає дотримання співвідношення в процесі підготовки майбутніх психологів теоретичного компоненту, що проявляється у формуванні знань, умінь та навичок та практичного, який є досить складним у визначенні його структурного наповнення. Практична підготовка вимагає сформованості не тільки вмінь та навичок у співвідношенні з отриманими теоретичними знаннями, але й сформованості особистісних якостей (професійного мислення, професійної самосвідомості, професійної компетентності та ін.) та наявності професійних здібностей до впровадження практичної діяльності психолога.

Отримання магістерського ступеня з психології вимагає від абітурієнта знань з таких основних дисциплін як «Загальна психологія», «Вікова та педагогічна психологія», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», «Психологія особистості», «Основи психоконсультації та психокорекції» та «Основи психотерапії». Попередні кваліфікаційні рівні, зокрема «Бакалавр», мають чітко визначену систему сформованості теоретичних знань та практично зорієнтованих вмінь і навичок з означених курсів, які є основними і фундаментальними у підготовці фахівців в усіх вищих навчальних закладах України.

Об'єктом оцінювання мають бути структурні компоненти навчальної діяльності, а саме:

- змістовий компонент – знання про об'єкт вивчення (уявлення, поняття, явища тощо, в т.ч. про правила, засоби його перетворення, вимоги до результату; складові та послідовність виконання завдання як одиниці

навчальної діяльності і т.д.). Обсяг знань визначений навчальними програмами, державними стандартами;

- операційно-організаційний компонент – дії, способи дій (вміння, навички).

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБІТУРІЄНТА НА ДОДАТКОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

За шкалою університету	Визначення	Характеристика відповідей абітурієнта	
		на питання теоретичного змісту	на питання практичного змісту
100-123 бали	<i>Низький</i>	виставляється у разі уривчастості відповідей на запитання або відсутності відповідей на всі тестові завдання співбесіди. Абітурієнт демонструє суто поверхове та формальне знайомство з науковою літературою, знання класичних та сучасних теорій є досить уривчастим. Логіка викладання відповідей і послідовність відсутня. Абітурієнт допускає значні помилки при використанні наукової термінології.	у абітурієнта недостатньо розвинуті логічні та аналітичні уміння, уміння узагальнення.
124-149 балів	<i>Задовільний</i>	виставляється при неповній відповіді на зазначені питання. Абітурієнт демонструє фрагментарність і формальність у відповідях. Знання класичних та сучасних теорій є уривчастим, недостатній рівень логіки й послідовності у відповідях. Абітурієнт допускає 2-3 помилки при використанні наукової термінології.	абітурієнт проаналізував причини виникнення ситуації, однак не зміг чітко сформулювати методи її вирішення.
150-174 балів	<i>Достатній</i>	виставляється при достатньому рівні обізнаності абітурієнта при відповіді на всі тестові питання. Абітурієнт демонструє розуміння матеріалу, знайомство з основною науковою літературою. В цілому, абітурієнт демонструє знання основного матеріалу питань. Абітурієнт допускає 1-2 незначні помилки при використанні наукової термінології.	питання розгорнуто в цілому правильно, але наявні окремі неточності у визначенні методів розв'язання проблемної ситуації.
175-200 балів	<i>Високий</i>	виставляється при наявності повної, змістової відповіді на всі тестові питання, представлені у варіанті. Абітурієнт демонструє знання матеріалу, його розуміння, логічно викладає відповіді на запитання. При відповіді демонструє знання	завдання вирішено правильно, відповідь розгорнута. Абітурієнт показав розвинуті уміння аналізувати, обґрунтовувати, узагальнювати

		класичних та сучасних психологічних теорій, знайомство з літературою з означених питань, а саме місце визначення в питанні поняття у системі психологічних знань. Абітурієнт не допускає жодної помилки у використанні наукової термінології.	
--	--	---	--

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 100-123 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до ДУІТ

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

3.1. Історія психології

Тема 1. Історія психології як галузь психологічної науки

Історія психології і завдання розробки системи психологічної науки. Історичне становлення предмета психології. Історичне становлення методу психології. Історія психології й історія людської цивілізації в цілому: напрямки вивчення і тлумачення. Методологічні принципи і підходи до побудови історії психології. Культурологічний принцип в історії психології. Феноменологічний принцип в історії психології. Екзистенціальний принцип в історії психології.

Тема 2. Донауковий період розвитку психологічної думки

Розвиток психологічної думки в контексті філософії Давнього світу і релігійних ідей Середньовіччя. Форми грецького життя, що підготували народження філософії. Фундаментальні проблеми античної філософії. Фази і періоди античної філософії. Основні представники та їхні ідеї і вчення. Патристика. Схоластика. Логіка Середньовіччя. Розвиток філософської і психологічної думки в епоху Відродження та в епоху наукової революції (Барокко). Історіографічне значення термінів "гуманізм" і "відродження". Видатні особистості італійського Відродження. Леонардо да Вінчі: природа, наука і мистецтво. Наукова революція: загальна характеристика. Формування нового типу знання. Основні представники та їхні вчення. Епоха Просвітництва і рух філософсько-психологічної думки. Просвітництво у Франції. Англійське Просвітництво. Німецьке Просвітництво: характеристики, попередники, соціокультурне середовище. Італійське Просвітництво.

Тема 3. Науковий період історії психології і система психологічних вчень

XIX сторіччя: народження психології. Психологічна лабораторія В. Вундта. Система психології В. Вундта. Початок наукової психології. Г. І. Челпанов. Сучасна психологія: школи, напрямки, тенденції розвитку. Гуманітарні науки у XX сторіччі. Психологія форми (гештальтпсихологія). Біхевіоризм. Феноменологія, екзистенціалізм, герменевтика. Філософія і психологія мови. Персоналізм. Психоаналіз, неофрейдизм і структуралізм.

Тема 4. Вітчизняна психологія, її школи і напрями

Вітчизняна психологія радянського періоду: досягнення, світова перспектива, сьогоднішній день. Рубінштейн С. Л. і основи вітчизняної психології. Ананьєв Б. Г.: людина як предмет пізнання. Виготський Л. С.: культурно-історична теорія психіки. Леонтьєв О. М. і теорія діяльності. Абульханова-Славська К. О.: навчання про діалектику людського життя. Теорія установки Узнадзе К. Д. і грузинська школа психології. Психологічні центри Радянського Союзу і сучасних держав СНД. Роменець В. А. та Татенко В. О.: «Психологія вчинку». Психологічні центри України.

3.2. Методологічні основи психологічної науки і практики

Тема 1. Основні методологічні проблеми сучасної психології: сутність, історичний портрет, динаміка

Історичний перелік основних методологічних проблем сучасної психології: ситуація виникнення, умови сутнісної динаміки. Перспективи розв'язання методологічних проблем засобами сучасної психологічної науки. Поняття і феномен методологічної кризи.

3.3. Загальна психологія. Психологія особистості

Тема 1. Поняття про психіку. Предмет психології як науки.

Проблема природи психіки у вітчизняній психології. Детермінація психічного. Вчення про рефлекс. Внутрішнє та зовнішнє як психологічна проблема. Суб'єктивний та об'єктивний аспекти психічного. Динаміка уявлень про предмет психології.

Тема 2. Методи психології

Науковий метод: сутність, структура, застосування. Принципи побудови психологічного дослідження. Основні методологічні принципи психологічної науки. Система методів психологічної науки і практики. Теоретичні методи психологічного дослідження. Емпіричні методи дослідження. Експеримент. Спостереження. Можливості застосування математичних методів у психологічних дослідженнях.

Тема 3. Галузі психологічної науки

Історіогенез становлення та розвитку системи галузей психологічної науки. Сучасна система галузей психології. Проблема співвідношення фундаментальних та прикладних галузей в структурі сучасного психологічного знання. Проблема взаємозв'язку теоретичної та практичної психології.

Тема 4. Психічні явища: класифікація та систематизація

Засади класифікації психічних явищ. Психічні процеси. Психічні стани. Психічні властивості. Взаємозв'язок психічних процесів, станів та

властивостей. Пізнавальна сфера психіки. Емоційно-вольова сфера психіки. Проблема взаємозв'язку пізнавальної та емоційної сфери психіки.

Тема 5. Психічні процеси

Пізнавальні психічні процеси: система, функції, властивості. Відчуття. Види відчуттів. Фізіологічні механізми відчуттів. Сприймання. Закономірності побудови перцептивного образу. Властивості сприймання. Теорії сприймання. Увага. Види уваги. Властивості уваги. Теорії уваги. Пам'ять. Види пам'яті. Процеси пам'яті. Теорії пам'яті. Явище ремінісценції. Мислення. Види мислення. Психологічні закономірності мислення. Теорії мислення. Мовлення. Види мовлення. Функції мовлення. Взаємозв'язок мовлення та мислення. Уява. Види уяви. Теорії уяви. Емоційні та вольові психічні процеси: система, функції. Емоції. Фізіологічні основи емоцій. Види емоцій. Почуття. Теорії емоцій. Воля. Підходи до дослідження волі. Вольова дія. Вольові властивості та їх розвиток.

Тема 6. Вищі психічні функції та властивості

Свідомість як вища форма розвитку психіки. Психологічні закономірності пізнавальної діяльності. Загальнопсихологічні теорії інтелекту. Психологічні закономірності творчості. Креативність. Самосвідомість та її розвиток. Зміст та структура Я-концепції. Значення рефлекса в пізнанні та самопізнанні.

Тема 7. Індивідуально-психологічні відмінності

Психодинамічні індивідуальні відмінності. Темперамент. Теорії темпераменту. Вчення про властивості нервової системи та темперамент за І. П. Павловим. Конституційні теорії темпераменту Е. Кречмера та У. Шелдона. Концепція властивостей нервової системи та темпераменту Б. М. Теплова та В. Д. Небиліцина. Дослідження темпераменту В. С. Мерліним, В. В. Білоусом, В. М. Русаловим. Здібності. Види здібностей. Пізнавальні здібності. Інтелект. Психометричні моделі інтелекту. Біологічні та соціальні фактори розвитку інтелекту. Проблема спадковості інтелекту. Індивідуально-особистісні відмінності. Характер. Дослідження особистості з позицій теорії рис: Г. Олпорт, Р. Кеттелл, Г. Айзенк. Дослідження особистості з позицій теорії типів.

Тема 8. Діяльність

Активність, теорія активності. Теорії діяльності. Структура діяльності. Процес, ціль і продукт діяльності. Вчення про мотивацію. Потреба. Мотив. Боротьба мотивів. Теорія провідних типів діяльності.

Тема 9. Особистість

Теорії особистості. Вітчизняні теорії особистості. Структура особистості. Зарубіжні теорії особистості. Розвиток теорії особистості в Європі та США у ХХ ст. «Клінічні» та «статистичні» теорії особистості. Психоаналітична теорія особистості З. Фрейда. Індивідуальна психологія А. Адлера. Аналогічна психологія К.-Г. Юнга. Гуманістичний психоаналіз Е. Фромма. Теорія особистості за К. Хорні. Гуманістична психологія особистості А. Маслоу. Феноменологічна теорія особистості К. Роджерса. Теорія особистості В. Франкла. Теорії життєвого шляху особистості. Теорії життєвого шляху особистості: К. Абульханова-Славська, С. Рубінштейн, Т. Титаренко.

3.4. Соціальна психологія

Тема 1. Теоретичні основи соціальної психології

Предмет соціальної психології. Співвідношення соціального та психічного. Співвідношення загальної психології, соціальної психології та соціології. Виникнення та становлення соціальної психології. Розвиток соціальної психології в СРСР та Україні. Розвиток соціальної психології в Європі та США. Головні теоретичні напрями зарубіжної соціальної психології. Психоаналіз та неопсихоаналіз у соціальній психології. Біхевіоральний напрям соціальної психології. Когнітивізм в соціальній психології. Соціально-психологічні дослідження представників гуманістичної психології. Інтераціоналізм як напрям соціальної психології.

Тема 2. Психологія спілкування

Спілкування як соціально-психологічне явище. Структура спілкування. Функції спілкування. Види спілкування. Спілкування як обмін інформацією. Засоби комунікації. Вербальна та невербальна комунікація. Бар'єри спілкування. Спілкування як взаємодія. Спілкування як соціальна перцепція. Механізми взаєморозуміння. Роль установок та стереотипів у соціальній перцепції. Каузальна атрибуція як соціально-психологічний феномен. Психологічні способи впливу в процесі спілкування.

Тема 3. Психологія груп

Поняття про соціальну групу. Класифікації груп. Психологічні особливості великих груп. Форми соціального контролю на рівні великих груп. Психологічні закономірності масової поведінки. Психологічні закономірності функціонування та розвитку малих груп. Процеси та механізми групової динаміки. Розвиток малої соціальної групи. Моделі групо- та колективоутворення. Групові норми та нормоутворення. Феномен групового тиску. Конформізм та конформність. Експерименти С. Аша та М. Шеріфа. Проблема згуртованості групи. Конфлікт як явище групової динаміки. Феномен лідерства і керівництва. Теорії походження лідерства та керівництва. Стили лідерства та керівництва. Особливості прийняття рішення групою.

Тема 4. Психологічні особливості етнічних груп

Етнопсихологічні характеристики етнічних груп та особистості. Феномен етнічної ідентичності. Етнічна свідомість. Етнічна самосвідомість. Етнічний (національний) характер. Співвідношення понять етнічний (національний) характер та характер особистості. Труднощі у дослідженні етнічного (національного) характеру. Культура й психологія: точки взаємозв'язку. Культура як основа етнорозрізнявальна ознака. Колективізм-індивідуалізм як психологічна характеристика етнічних груп. Особливості українського національного характеру. Етнічні стереотипи. Феномен етноцентризму. Проблема походження етнопсихологічних особливостей.

Тема 5. Соціальна психологія особистості

Соціально-психологічні аспекти дослідження особистості. Проблема соціалізації у соціальній психології. Інститути соціалізації. Етапи соціалізації. Механізми соціалізації. Особистість у структурі групових відносин. Статус та роль особистості у групі. Структура та функції соціальних установок. Взаємозв'язок соціальної установки та поведінки. Феномен Р. Лап'єра. Роль як

реалізація статусу і позиції особистості. Експеримент Ф. Зімбардо.

Тема 6. Прикладна соціальна психологія

Головні напрями прикладної соціальної психології. Цілі та принципи соціально-психологічного тренінгу. Різновиди та сфери застосування соціально-психологічного тренінгу. Соціально-психологічні проблеми управління та організації. Психологічні закономірності впливу засобів масової комунікації. Психологічні закономірності рекламного впливу. Психологія іміджмейкінгу.

3.5. Психологія розвитку

Тема 1. Загальні закономірності психічного розвитку

Поняття про психічний розвиток. Чинники психічного розвитку. Проблема соціального та біологічного в психічному розвитку індивіда. Теорії психічного розвитку. Основні закони психічного розвитку (за Л.С.Виготським, З. Фройдом, Ж. Піаже). Механізми психічного розвитку. Кризи вікового розвитку, їх зміст; підходи Л.С.Виготського та Е.Еріксона. Співвідношення навчання, виховання та розвитку. Психологічні проблеми навчання. Психологічна служба в системі освіти.

Тема 2. Стадії психічного розвитку

Періодизації розвитку особистості. Психологія немовляти. Психологічна характеристика раннього дитинства. Психологія середнього дитинства. Психологічні особливості підліткового віку. Психологічна характеристика юнацького віку. Психічний розвиток у період ранньої дорослості. Психологія середньої дорослості. Психологічні особливості пізньої дорослості та старості.

Тема 3. Предмет і методологія дослідження педагогічної психології

Предмет і завдання педагогічної психології. Історичні види, форми, інститути та механізми соціалізації. Основні категорії педагогічної психології (соціалізація, виховання, навчання, формування, розвиток, наuczіння, навчальна діяльність, засвоєння та усвідомлення, соціальні цінності, соціальні настанови, знання, вміння, навички). Методи дослідження в педагогічній психології. Методи впливу педагогічної психології. Взаємозв'язок методології, методу та методики дослідження.

Тема 4. Психічний розвиток і освіта

Теорії співвідношення психічного розвитку і навчання. Умови психічного розвитку, поняття соціальної ситуації розвитку, новоутворення, зони актуального і найближчого розвитку, Роль провідної діяльності та сенситивного періоду у психічному розвитку дитини. Теорії співвідношення освіти (навчання) і розвитку у психології. Основні лінії психічного розвитку людини у процесі освіти.

Тема 5. Психологічний аналіз учіння

Учіння як різновид наuczіння. Механізми та закони наuczіння. Учіння як пізнавальна діяльність. Психологічна структура учіння, його основні характеристики. Зарубіжні та вітчизняні теорії навчальної діяльності (Я-А. Коменський, Ж. Піаже, Перес і Кросс, К. Ушинський, С. Рубінштейн, Г. Костюк, Д. Б. Ельконін, В. В. Давидов). Рівневий аналіз учіння. Проблема розвитку пізнавального інтересу. Поняття орієнтовної основи дій.

Класифікація навчальних дій. Інформаційний компонент навчальної діяльності. Види контролю в навчальній діяльності. Психологічні умови ефективного формування понять, навчальних навичок. Оцінка та відзнака в навчальній діяльності. Класифікація оцінок. Особливості та закономірності формування навчальної діяльності та пізнавальних процесів на різних вікових етапах розвитку людини. Поняття, складові та типи навчальності.

Тема 6. Вікова психологія

Експериментальні плани у дослідженнях розвитку. Педологія як комплексна наука про дитину. Історія розвитку педології в СРСР. Закон рекапітуляції. Біогенетична теорія С. Холла. Філософія освіти М. Монтесорі. Концепція періодів чутливості. Психодіагностика інтелекту дітей. Поняття розумового віку. Поняття про IQ. Психоаналітичний погляд на психічний розвиток. Завдання розвитку особистості в епігенетичній теорії Е. Еріксона. Теорія прихильності Дж. Боулбі. Поведінка прихильності та стилі прихильності. Респондентна та оперантна моделі обумовлювання. Принципи обумовлювання. Теорія соціального научіння А. Бандури. Умови научіння через спостереження. Научіння з точки зору етології. Ознаки научіння шляхом імпринтингу. Стадії когнітивного розвитку за Ж. Піаже. Моральний розвиток в онтогенезі: підходи Ж. Піаже та Л. Колберга. Культурно-історична теорія Л. С. Виготського про психічний розвиток дитини. Д. Ельконін про психічний розвиток дитини.

Тема 7. Геронтопсихологія

В. В. Фролькіс та адаптаційно-регуляторна теорія вікового розвитку. Теорії старіння: порівняльний огляд. Специфіка застосування різних експериментальних планів у дослідженнях осіб старших вікових груп. Феномен ейджизму та його різновиди. Особливості змін мнемічної сфери при старінні. Особливості змін мовленнєвої сфери та інтелекту при старінні. Динаміка особистісних змін при старінні. Інволюція репродуктивної сфери: поняття про мено- та андропаузу. Психопатологія пізнього віку: поняття про параноїд, делірій, інволюційну депресію тощо. Типологія деменцій пізнього віку, їхня етіологія та протективні фактори.

3.6. Прикладні галузі психології

Тема 1. Психологія соматичного та психічного клієнта

Передумови виникнення та історія клінічної психології як наукової дисципліни. Критерії здоров'я та хвороби, норми та патології. Порушення психічної діяльності при психічних захворюваннях. Вплив хронічної соматичної хвороби на психіку. Психологічні та поведінкові реакції хворих на захворювання. Внутрішня картина хвороби. Механізми психологічного захисту при хворобі. Психологія лікувального процесу. Психологічна дія ліків. Плацебо-ефект. Психологічні особливості роботи з різними групами хворих. Роль особистості в етіології та патогенезі захворювання. Механізми розвитку психосоматичних хвороб.

Тема 2. Психологічне консультування та психотерапія

Психологічне консультування та немедична психотерапія як форми психологічної допомоги. Відмінності між психологічним консультуванням,

немедичною та медичною терапією. Цілі та методи психологічного консультування. Принципи організації консультативної взаємодії. Моделі консультативної допомоги. Етапи консультативної взаємодії та їх завдання. Техніки консультування. Характеристика найбільш типових консультативних звернень. Історія виникнення та розвитку психотерапії як соціального інституту. Цілі та методи психологічної терапії. Напрями та школи психологічної терапії. Специфіка індивідуальної та групової психотерапії. Організаційні засади роботи психотерапевта. Проблема ефективності психологічної терапії. Етичні та професійні вимоги до підготовки та діяльності психотерапевта. Феномен професійного вигорання психотерапевта.

Тема 3. Психологічна діагностика

Виникнення та розвиток психодіагностики. Розвиток психодіагностики на теренах Радянського Союзу. Розвиток психодіагностики в Європі та США. Психодіагностичний метод і діагностичні підходи. Об'єктивний підхід у психодіагностиці. Тестування здібностей та особистості. Суб'єктивний підхід у психодіагностиці, його діагностичні можливості та обмеження. Проективний підхід до діагностики особистості. Поняття проєкції. Діагностичне значення та обмеження проєктивних методик. Класифікація психодіагностичних методик. Вимоги до психодіагностичних методик. Надійність, її види та способи встановлення. Валідність, її види та способи встановлення. Стандартизація психодіагностичної методики. Статистичні норми. Вимоги до розробки та адаптації психодіагностичних методик. Організація психодіагностичного обстеження. Характеристика основних етапів психодіагностичного обстеження. Психологічний діагноз та прогноз. Специфічні особливості комп'ютерної психодіагностики. Етичні та фахові норми психодіагностики.

Тема 4. Психологія праці, професійного вибору та профорієнтації

Психологія праці як прикладна галузь психологічної науки. Основні функції і завдання психолога на підприємстві. Психологічний зміст праці. Системна психологічна характеристика професійної діяльності. Професіограма як результат наукового вивчення і узагальнення відомостей про працю. Психограма як ядро професіограми. Професійна придатність як багаторівневе, поліструктурне утворення. Професійна придатність та професійно важливі властивості. Мотивація до праці. Моделі мотивацій до праці. Задоволеність працею. Функціональні стани людини в трудовій діяльності. Діагностика та корекція функціональних станів у трудовій діяльності. Навчання та підвищення кваліфікації працівників. Функції психолога в системі професійного відбору. Роль психолога в системі профорієнтації.

4. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Київський інститут водного транспорту
імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного
Факультет судноводіння

ОС «Магістр»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

На базі ОС «Бакалавр»

Екзаменаційний білет № __

1. Поняття індивідуального стилю діяльності. темперамент та індивідуальний стиль діяльності. зв'язок темпераменту та основних властивостей особистості.
2. Спілкування як соціально-психологічне явище.
3. Розробіть модель психологічного дослідження (сформулюйте проблему, визначте об'єкт, предмет, мету, завдання дослідження, гіпотези, методологічні основи, концептуальну модель дослідження, вимірювані змінні, методи збору даних, процедуру дослідження, методи обробки даних) неформальних лідерів у шкільному класі (старший шкільний вік).

Затверджено на засіданні Приймальної комісії ДУІТ

Протокол № __ від «__» березня 2021р.

Голова фахової комісії _____ / _____ /
Підпис Прізвище, ім'я, по-батькові

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова Г. С. Практическая психология. – М., 1997.
2. Анастаси А., Урина С. Психологическое тестирование. – СПб.: Питер, 2001.
3. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Я., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций, 3-е изд., перераб. и доп. – К.: МАУП, 2000. – 136 с.
4. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: Навч. посіб. Харків: ФОЛЮ, 1996.
5. Бех І. Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості / І. Д. Бех // Вибрані наукові праці: у 2 тт.: Т.1/ Іван Дмитрович Бех. — Чернівці: Букрек, 2015. — 840 с. — (Серія «Школа майбутнього»).
6. Бех І. Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості. / І. Д. Бех // Вибрані наукові праці: у 2 тт.: Т.2 / Іван Дмитрович Бех. — Чернівці: Букрек, 2015. — 640 с. — (Серія «Школа майбутнього»).
7. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку: навч. посіб. / І. Д. Бех. — К.: Академвидав, 2012. — 256 с. — (Серія «Альма-матер»).
8. Булах І.С. Психологія особистісного зростання підлітка. — К. : НПУ ім.М.П. Драгоманова, 2003. — 340с. — Бібліогр.: с. 318-336.
9. Булах І.С. Розвиток моральної самосвідомості особистості підлітка (соціально-психологічний тренінг) : навчально-методичний посібник / І.С. Булах, Ю.А. Алексеева ; М-во освіти і науки України, НПУ ім. М.П. Драгоманова. - Київ : [s. n.], 2003. - 73 с. ; 21 см. - ISBN 966-660-129-X (в м. обкл.)
10. Психологія життєвих криз особистості. Курс лекцій : навчальний посібник / Ірина Сергіївна Булах : Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Вінниця, ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – 110 с. – 4,58 др.арк.
11. Консультативна психологія: підручник / І.С.Булах, В.У.Кузьменко, Е.О.Помиткін [та ін.], друге видання: - Вінниця: ТОВ «Нілан - ЛТД», 2015. – 484 с. – С.132 – 148, С.180-189, С.216-226, С.240 – 243 (1,6 др. арк)
12. Бурлачук Л.Ф., Грабская И.А., Кочарян А.С. Основы психотерапии: Учеб.пособие. - К.: Ника-центр: М.: Алетейа, 1999.
13. Бурлачук Л.Ф. Психодигностика. – СПб.: Питер, 2002.
14. Васильковская С.В., Горностай П.П. Психологическое консультирования: Ситуационные задачи. – К.: Наукова думка, 1996.
15. Введение в психотерапию / Под ред. С.Блоха. – Амстердам; К.: Сфера, 1997.
16. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л.В. Долинська та ін. – К: Каравела, 2012. – 424 с.
17. Возрастная и педагогическая психология. Тексти. – М: Изд-во МГУ, 1992.
18. Горностай П.П., Васильковская С.В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. – К.: Наукова думка, 1995.
19. Грэйс Крайг. Психология развития. – Санкт-Петербург: Питер, 2001.

20. Елисеев О.П. Практикум по психологии личности. – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2006. – 512 с.
21. Ершов А.А. Взгляд психолога на активность человека. – М.: Луч, 1991.
22. Загальна психологія. Підручник для студ вищ навч. закладів. – К- Каравела.. – 2013. – 464 с..
23. Зубалий Н.П., Левочкина А.М. Основы психотерапии. – К.: МАУП, 2001.
24. Калина Н.Ф. Основы психотерапии. – М.: Реал-бук; К.: Ваклер, 1997.
25. Клиническая психология: Учеб. 2-е изд. / Под ред. Б.Д.Карвасарского. – СПб: Питер, 2006.- 960 с.
26. Коломинский Я. Л. "Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности. – Минск: Изд-во БГУ, 1976. – 350 с.
27. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник. – К, 2006. – 304 с.
28. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования: Пер. с лит. – М.: Академический проект, 1999.
29. 1. Кузьменко В.У. Розвиток індивідуальності дитини 3-7 років. Монографія. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2005. – 354 с.
30. Кузьменко В.У. Зміст та організація роботи психолога дошкільного закладу: Методичні матеріали. – К.: Навчальні посібники, 1997. – 40с.
31. Кузьменко В.У. Відверті розмови дитячого психолога з батьками: Книжка для батьків. – К.: Нора-прінт, 2002. – 82с. (у співавт.)
32. Кузьменко В.У. Індивідуалізоване виховання і навчання в освітніх закладах: Навч.- метод. пос. – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2003. – 112с.
33. Кузьменко В.У. Казка для дорослих. Постановка проблеми та заспокійлива бесіда з колишньою однокласницею// Вісник психології і соціальної педагогіки [Електронний ресурс] : Зб. наук. праць. – Випуск 2. – К., М., 2010. – Режим доступу до збірника : www.psyh.kiev.ua
34. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: Практикум: Навч. посібник. – К, Каравела, 2009. – 224 с.
35. М'ясоїд П. А. Загальна психологія. Навчальний посібник. К.: Вища школа. – 276 с.
36. Маклаков А. Г. Общая психология: Учебник для вузов. – СПб.:Питер, 2011. – 583 с.
37. Максименко С.Д.Генетическая психология (методологическая рефлексия проблем развития в психологии) (М.-К., 2000);
- 38.Максименко С.Д.Общая психология: Учебник (М.-К., 2001);
- 39.Максименко С.Д.Розвиток психіки в онтогенезі: В 2-х т. (Київ, 2002);
- 40.Максименко С.Д.Основи військової психології: Підручник (Хмельницький, 2002);
- 41.Максименко С.Д.Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус): Навч. посібник (Київ, 2002);
- 42.Максименко С.Д.Психологічні засади взаємозв'язку професійного навчання і розвитку особистості майбутнього фахівця: Навч. посібник (Київ, 2003);
- 43.Максименко С.Д.Загальна психологія: Підручник. — К., 2004; Общая психология: Учеб. пособие (М.-К., 2004).
27. Мэй Р. Искусство

- психологического консультирования / Пер. с англ. – М.: Независимая фирма «Класс», 1994.
44. Немов Р. С. Психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3-х кн. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.
45. Немов Р.С. Основы психологического консультирования: Учеб для пед вузов. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 1999.
46. Обухова Л. В. Возрастная психология. – М.: Педагогическое общество России, 2000.
47. Общая психодигностика / Под ред. А.А.Бодалева, В.В.Столина. – СПб.: Речь, 2000.
48. Осипова А.А. Общая психокоррекция: Учебное пособие для студентов вузов. – М.: ТЦ «Сфера», 2000.
49. Основы психології / За ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – К., 1995.
50. Основы психодиагностики / Под ред. А.Г.Шмелева. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1996.
51. Панок В. Г. Практична психологія. Теоретико-методологічні засади розвитку. Монографія. Чернівці: Технодрук, 2010 – 486 с.
52. Практикум із соціальної психології. Навч. метод, посібник ПЛ. Додинська (ред. К. Абрамян, О. Артемчук та ін. – К, 2001. – 155 с.
53. Психология человека от рождения до смерти / под.ред. А.А.Реана. – СПб.: пройм-ЕВРОЗНАК, 2006. – 651 с.
54. Приходько Ю.О. Развитие відчуттів і сприймань у дітей дошкільного віку (сенсорний розвиток). Навчальний посібник .- К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001.
55. Приходько Ю.О. Дитяча психологія : нариси становлення та розвитку : Навч. посіб./ Ю.О.Приходько. – [2-е вид., доп.] – К.: Міленіум, 2004.-192 с.
56. Приходько Ю.О. Развитие вольових якостей молодших школярів як чинник їх навчальної успішності: навч.-метод. посіб. / Ю.О. Приходько, К.В. Савченко. – К. : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2007. – 60 с.
57. Приходько Ю.О. Практична психологія: введення у професію: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Ю.О. Приходько; Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. — К. : НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2008. – 180 с.
58. Приходько Ю. О. Практична психологія: Введення у професію. Навч. посібник. – [2-е вид.] – К.: Каравела, 2010. – 232 с.
59. Психология. Словарь / Под ред. А. В. Петровского и М. Г. Ярошевского. – М., 1990.
60. Психотерапевтическая энциклопедия / Под общ.ред. Б Д Карвасарского. – СПб.: питер Ком, 1999.
61. Райгородский Д.Я. Психология личности. Т.1.- Т.2. Хрестоматия. – Самара: Издательский дом «БАХРАХ - М», 2006. – 544 с.
62. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека. – М.: Прогрес, 1994.
63. Романин А.Н. Основы психотерапии: Учеб. Пособие для студентов высш.учеб. заведений. – М.: Изд.Центр «Академия», 1999.
64. Рудестам К. Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика. – М., 1990.

65. Савчин М.В.. Вікова психологія : навч посіб. / М.В.Савчин, Л.П.Василенко. – 2-ге вид., доповн. – К. : Академвидав, 2011. – 384 с. – (Серія «Альма-матер»).
66. Савчин М.В. Загальна психологія : навч. посіб. / М.В.Савчин. – К.: Академвидав, 2011. – 464 с. (24,36 др.арк)
45. Собчик Л. Н. Введение в психологию индивидуальности: Теория и практика психодигностики. – М.: Ин-т прикладной психологии, 1997.
67. Соціальна психологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Л. С. Орбан. У 2-х книгах Київ: Либідь, 2004. – 576 с.
68. Стефаненко Т. Г. Етнопсихологія. – М., 1999.
69. Теплов Б. М. Проблемы индивидуальных различий. – М., 1961.
70. Ткаченко А. Н. Принципы и категории психологии. – К., 1978.
71. Траверсе Т. М. Політична психологія. К., 2013.
72. Узнадзе Д.П. Психология установки. – СПб., 2001.
73. Фельдштейн Д.Н. Психология развития личности в онтогенезе. – М., 1989.
74. Фрейд З. Введение в психоанализ: Лекции: Пер. с нем. – М., 1989.
75. Фромм Э. Бегство от свободы: Пер. с англ. – М., 1995.
76. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность: В 2 т. – М., 1986.
77. Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии / Под ред. И. Ильясова, В. Ляудис. – М., 1981.
78. Хрестоматия по детской психологии. / Под ред. Г. В. Бурменской. – М., 1996.
79. Хрестоматия по педагогической психологии / Под ред. А. Красило, А. Новгородцевой. – М., 1995.
80. Шибутани Т. Социальная психология: Пер.с англ. – М., 1999.
81. Шихирев П. Н. Современная социальная психология: Учеб. пособие для студ. вузов. – М., 1999.
82. Шмелев А. Г. Основы психодиагностики. – М., Ростов-на-Дону, 1996.
83. Шпет Г. Г. Введение в этническую психологию. – М., 1997.
84. Шевандрин Н.И. Психодиагностика, коррекция и развитие личности. – М.: ВЛАДОС, 1998. – 507 с.
85. Ярошевский М. Г. История психологии от Античности до начала XX века. – М., 1998.